

László
nagyváradai megyés püspök körlevele

III. / 2017

Nr. 987/2017.
HÚSVÉTI GONDOLATOK

*„Krisztus feltámadását ünnepelve kérünk Istenünk,
teremts újjá minket Szentlelked erejével, hogy új életre támadjunk.”
(Húsvéti könyörgés)*

Kedves Ünneplő Testvéreim!

Amint az éjszaka sötéttségét megtörő hajnali napsugár a világosság új szakaszát, az új nappalt hirdeti meg a mi életünkben, a húsvéti könyörgés szavai is reményt hordozó üzenetben fogalmazzák meg azt, amit vágyainkban hordozunk, és amit a megújult élet feletti örömként akarunk megtapasztalni és egymással megosztani. Olyan üzenet ez, amely igaz történésekről szól, melyekben a keresés, a találkozás, az elindulás és a megtalálás életet meghatározó tapasztalattá válnak azok számára, akik fogékonyak tudnak lenni Isten terveivel szemben. Sőt, ennél többet is jelent ez az üzenet: továbbhaladást az Isten által kigondolt és elkészített terv szerint a cél felé, hogy ne zsákutcába, hanem életének kiteljesedéséhez jusson el az Istent kereső embert.

A húsvéti megújulás üzenetét az alakulás vágya és annak megvalósulása járja át. A mindennapi nyelvezetben és életünk gyakorlati színterén ezt az alakulást *változásnak* szoktuk nevezni, amely nagyon sokszor életünk mozgatója, máskor pedig éppen ellenkezőleg, az igazi kibontakozás fékezője, akadályozója. Az elmúlt időben sokat hallottunk és beszélünk a változásról. Egy igazi és alapos változás utáni vágy jutott kifejezésre akkor, amikor emberek tömegei arra figyelmeztettek, hogy társadalmi életünk jelenlegi folyamatai nem vezetnek a mindenki számára biztos kibontakozás felé. Akár konfrontációról is beszélhetünk akkor, amikor a változásról alkotott fogalmak egyeztetésében olyan vélemények találkoztak, amelyek más-más formában értelmezték és értékelték ezt az alapvető igényt és jogot, mely szerint életünk alakítása csakis a felelősséggel vállalt döntések eredményeként lehet az egyén és a közösség javára.

Gondolhatunk azonban sok olyan jelenségre is, – nap-mint-nap találkozunk ilyenekkel – amikor az egyéni felelősség vállalása kiegyensúlyozottá teszi az ember életét, ha pedig ezt a felelősségvállalást elutasítjuk, akkor ellehetetlenítjük élethelyzetünket, kapcsolatainkat és az egész közösség egyensúlyát. Mert nem gondolhatom azt, hogy a változás tőlem függetlenül valósul meg! Én magam kell legyek a változás, az alakulás elindítója! Csak akkor lesz igazi változás és megújulás az életemben, családomban, környezetemben, amikor magamnál kezdem a változást és az alakulást.

Mindezek nyomán, a húsvéti megújulás üzenete egy olyan lehetőséggel lepi meg a mai embert, amelynek alapjánál nem az ember és az ő okoskodása, hanem egyértelműen Isten szerető gondoskodása és vezetése található. Ezért olyan fontos, hogy akik húsvétot ünnepelnek, nyitott és befogadó emberként tegyék azt olyan formában, hogy ünneplésükben is a megújulás és az alakulás vágya kerüljön kifejezésre.

Az igazi változás és megújulás egy folyamat eredménye: az első lépés a helyes felismerés, majd ezt követi az elköteleződés, elszántság és komoly döntés formájában. A húsvétvasárnapi evangéliumban is két olyan mozzanatot találunk, amely megvilágítja előttünk a megújulásnak ezt a folyamatát.

„A hét első napján, kora reggel, amikor még sötét volt, Mária Magdolna kiment a sírhoz. Odaérve látta, hogy a követ elmozdították a sírtól.”(Jn 20, 1) Az ilyenkor szokásos és a helyzethez illő magatartást látjuk Mária Magdolnánál. A fájdalmas eset után majdnem minden elveszettnek tűnt. Csak egyetlen hely maradt, ahová még menni lehetett: Jézus sírja. Meglátogatni őt a mozdulatlanságában és elsírni mellette a bánat és a kétségbeesés keserű könnyeit. Mennyire emberi módja ez annak, ahogyan viszonyulhatunk egy ilyen helyzethez a mindennapi életben. Mennyire sokat jelenthet akkor, ha ezt nem akarjuk másként tenni, mint ahogyan az természetes: nem menekülünk el, nem lázadunk, és nem erőszakoskodunk, hanem a legkeservesebb megpróbáltatás idején is beleéljük magunkat a helyzetbe, és ha mást nem tehetünk, akkor a szomorúság és a fájdalom könnyeit ontjuk, mert ezek *„lemossák a fájdalmat és tisztítják a szemet.”*

Mária Magdolna útja a sírhoz a helyzet felismerését és az ebből fakadó helytállást mutatja. E nélkül nem jutott volna a húsvéti újdonság megtapasztalásához. Sokszor történik meg az, hogy könnyen feladjuk a küzdelmet, elbátortalanodunk és feleslegesnek, hiábavalónak tartjuk életünk történéseiben keresni az Isten felé vezető utat. Sírjaink felé vagy azok között is útjaink nem hiábavalóak, mert ezek felvállalásával találkozhatunk az igaz élet értelmével és annak örömeivel. Ezért helyt kell állni akkor is, amikor inkább összeroskadnánk. Keresnünk kell akkor is, amikor értelmetlennek tűnik. Nem szabad feladnunk soha azt, hogy sírjaink ellenére is lehetőséget engedjünk magunknak az Istennel való találkozásra.

„Odaérve látta, hogy a követ elmozdították a sírtól. Erre elfutott Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézust szeretett, és hírül adta nekik: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudom, hova tették!”(Jn 20, 1-2) Ijedtség, félelem az, amit Mária Magdolnánál látunk ebben a jelenetben?! Első látásra talán igen, de valójában mégsem az. Mert Mária Magdolna úgy beszél az Úrról, mint egy élő Valóságról. Bár még nem jutott el az igazság felismeréséhez, nem halottként emlegeti Őt, hisz az eset rendkívülisége utat enged életében a változás lehetőségének. Ő a megérintett embert képviseli, aki még nem láthatja mindenben át Isten működését, de tapasztalatai vannak arról a Jézusról, aki az élő Istenről tanított és az Ő követségében járt közöttük. Az Ő vonzását nem lehet egy sírba zárni. Ezt az élő Istent hordozta lelkében és így bontakozott ki az a tapasztalat, amely alkalmassá tette őt és a többieket a nagyobb titkok befogadására. Itt kezdődik az átalakulás, a nagy változás az ő életükben. Elindult Mária Magdolna elvinni a hírt Péternek és Jánosnak és ezzel egyidőben már tanúja és hirdetője lesz a rendkívüli történéseknek.

A húsvéti csoda megtapasztalása fordulatot jelent a hívő ember életében is. Elegendő ehhez lehetőséget nyújtani Istennek arra, hogy megérintsen bennünket az Ő kegyelmével. Csak ennek erejéből indulhat meg bennünk is a megújulás folyamata. Helyzetünk átértékeléséhez, a bennünk lévő isteni vonások felismeréséhez kell eljutnunk, hogy ne szorítsuk korlátok közé Isten kezdeményező akaratát. Ezt jelenti a húsvéti üzenetben az élet győzelme a halál felett: az Ő élete legyőzte a mi halálunkat, és az Ő halálában mi valamennyien új életre kelhetünk. Isten akaratához tartozó titok ez, mely a valóságban úgy kell megragadjon bennünket, hogy igent tudjunk mondani az életre, és nemet a halálra, az ő sötét uralmára életünkben és a világban.

Kedves Ünneplő Testvéreim! A húsvéti megújulás üzenetéből eredő változást ebben az esztendőben egy olyan példával is alá tudjuk támasztani, amely bennünket a legszemélyesebb módon is megérint és megszólít. Szent László királyunk szentté avatásának 825. évfordulója úgy állítja elénk őt, a nagy királyt, mint aki nem csak bátor kiállásával emelkedett ki a többiek közül, hanem Istent kereső életével is. A küzdelmek és a harcok közepette ő szilárd alapot akart biztosítani népének, hogy a fejlődés megmaradást és kibontakozást jelentsen számára. Szébbnél szébb fegyverzetben szokták őt ábrázolni, hogy a vitéz lovagkirály példájából az utókor is erőt meríthessen a mindennapi küzdelemhez. Az igazi erő azonban a külső fegyverzet alatt található: az ő hitében és abban a szeretetben, amelyet Isten és népe iránt táplált a szent király. Igazi győzelme abban van, hogy sok megkövesedett lélek sziklájából tud üdvösséget és életet jelentő forrást fakasztani. Nagy felelősség számunkra, hogy a jó források őrzői és tisztogatói lehetünk a mai világban is. Ez az a feladat, amely bennünket is a megújuláshoz vezet: felvállalni ezeket a forrásokat, hogy azok az életet táplálják a jövőben is.

Kívánom minden kedves ünneplő keresztény testvéremnek, hogy a megújulás vágya ébresszen bennünk sok jó gondolatot és vezessen olyan elhatározásokhoz, amelyeknek útján megújul saját életünk és körülöttünk a világ. A húsvéti öröm ragyogja be napjainkat és a feltámadt Krisztus békéje tegye gazdaggá együttlétünket!

Nagyvárad, 2017. húsvétján

† László s.k.
megyés püspök

(felolvasható részben vagy egészben a húsvéti idő vasárnapjain)

* * *

Nr. 988/2017.

PAPI TOVÁBBKÉPZŐ

1252/2015. szám alatt (V./2015. körlevélben) a papi továbbképzésről szoltam és az erre irányuló lehetőségekre mutattam rá. Az akkor közöltek értelmében továbbra is kérem paptestvéreimet, szíveskedjenek igyekezni lelkiismeretesen eleget tenni a papi továbbképzés feladatának. A továbbiakban a Gyulafehérvári Papnevelő Intézet közleményét ismertetem az év folyamán felajánlott képzési lehetőségekkel kapcsolatosan.

A 2017-es évben megszervezésre kerülő papi továbbképző tanmenete

Tájékoztató, információk a továbbképzőről:

Időpont: 2017. szeptember 4-7.

Helyszín: Gyulafehérvári Megtestesült Bölcsességről nevezett Szeminárium

Érkezés: szeptember 3-án este 20.00 óráig (20.00-tól vacsoralehetőség, aki igényli a vacsorát az bejelentkezéskor jelezze!)

Hazautazás: szeptember 7-én;

Programfelelős: Ft. András István prefektus

Bejelentkezni lehet és **kell** szeptember 2. este nyolc óráig a lenti telefonszámokon vagy e-mail címen; (ez nagyon fontos lenne a szállás és az étkezés előkészítésnek szempontjából, ezért tisztelettel kérjük a paptestvéreket, hogy a bejelentkezésre figyeljenek).

Telefonszámok: 0745770134 (titkárság); 0752245060 (Ft. András István prefektus), e-mail: prefektus@seminarium.ro

Az idei évben a papi továbbképzőn sorra kerülő tantárgyak: **dogmatika, morális és egyházjog**. Az alábbiakban bemutatjuk a soron következő témákat és egy kisebb bibliográfiát, azzal a szándékkal és céllal, hogy a résztvevők már előre elmélyülhessenek a tárgyalandó témákban.

DOGMATIKA:

„Credo In Unam Ecclesiam” – katolikus és ökumenikus megfontolások az Egyház egységéről

Tárgyalandó témakörök:

A Lumen gentium tanításának értelmezése

Kommunió- ekkleziológia: az Egyház Isten népeként közösség

Az egyházi kommunió sakramentális természete

A „communio hierarchica” az egyház felépítésében

Isten népe mint „communio fidelium”

A család mint közösség és egység (Familiaris consortio)

Az egyház egyetlenségének katolikus és ökumenikus felfogása

Magyar nyelvű könyvészet:

Szabó Ferenc (szerk. és ford.), *Henri de Lubac az Egyházzól*, Róma, 1972.

Tomka Ferenc, *Intézmény és karizma az egyházban*, Budapest, 1991.

Kránitz Mihály (szerk.), *A II. vatikáni zsinat dokumentumai negyven év távlatából 1962-2002, A zsinati dokumentumok áttekintése*, Budapest, 2002.

Dulles, Avery, *Az egyház modelljei* (Ford. Kató Eszter és Bretz Annamária), Budapest, 2003.

Székely Dénes, *Isten népe*, Kolozsvár, 2012.

Puskás Attila, *Communio – ekkleziológia, A II. Vatikánus egyházzól szóló tanításának recepciója a zsinat utáni teológiában* in *Vigília* 2002/11, 814–825.

Puskás Attila, *A katolikus kommunió-ekleziológia magna chartája: A Communionis notio levél*, in *Teológia* XLI, 2007/ 3-4, 175–188.

Puskás Attila, *A Lumen gentium egyháztanának recepciója* in *Vigília* 2012/9, 650–659.

Bara Zoltán-József, *Az egyház egysége: katolikus és ökumenikus megfontolások*, in *Sapientiana* 9, 2016/2, 37–50.

MORÁLIS:

-Biotechnológia kérdések

Hittani Kongregáció, *Dignitatis Personae* kezdetű nyilatkozat

(részleges magyar fordítás: <http://kattanok.weebly.com/hittani-kongregaacutecioacute-dignitas-personae.html>)

Ramon Lucas Lucas, *A bioetikáról mindenkinek*, Budapest, 2007

Környezeti problémák

Ferenc pápa, *Laudato si* kezdetű enciklika a közös otthon gondozásáról, Budapest, 2015.

(<http://szit.katolikus.hu/feltoltes/Laudato%20si%27.pdf>)

A kiengesztelődés szentsége – elméleti rész és kázusok megbeszélése ajánlatos volna olyan előkerült konkrét kázusok beküldése, amelyek nehézséget okoztak, vagy amelyekből a résztvevők is tanulhatnak

EGYHÁZJOG:

Egyházi házasságok egyházi semmisségi eljárása, a *Mitis Iudex* motu proprio ismertetése.

Amoris Laetitia – apostoli buzdítás, kötelező olvasmány. Egy *rövid dolgozat* (kb. 10 oldal) összeállítása a következő pontok alapján:

- a. Az apostoli buzdítás tanítása az egyházi házasság egységéről és felbonthatatlanságáról.
- b. Mit mond a dokumentum az emberek megsegítéséről, hogy az Egyház tanítását még jobban megvalósíthassák életükben?
- c. Mint mond a dokumentum az emberek megsegítéséről, hogy egyre jobban bekapcsolódjanak az Egyház életébe?
- d. Mit mond a dokumentum a bűnbocsánat és a szentáldozás szentségeiről?
- e. Mit mond a dokumentum a család gondozók képzéséről?
- f. Mit mond a dokumentum az egyházmegyei képzési központokról?
- g. Mit mond a dokumentum a családi élet plébániai gondozásáról?
- h. Mit mond a dokumentum a házasságra való felkészítésről?
- i. Mit mond a dokumentum az elkísérésről és az integrálásról?
- j. Mit mond a dokumentum a keresztény család küldetéséről?

Változások az 1983-as Egyházi Törvénykönyvben.

Házassági és büntetőjogi kérdések.

Könyvészet:

Erdő Péter, *Egyházjog*, Budapest, 2005.

Kuminetz Géza, *Katolikus Házasságjog*, Budapest, 2002.

Ferenc pápa, *Amoris Laetitia*, A családban megélt szeretetről kezdetű apostoli buzdítása, Budapest, 2016.

Ferenc pápa, *Mitis Iudex* motu proprio (<http://www.magyarkurir.hu/ferenc-papa/ferenc-papa-mitis-iudex-kezdetu-motu-proprioja>)

* * *

Nr. 989/2017.

NAGYPÉNTEKI GYŰJTÉS

Mint már előzőleg is ismertettük az idei egyházmegyei gyűjtések időpontját (ld. Direktórium 6. oldal), a következő gyűjtést Nagypénteken, **2017. április 14-én** a Szentföld javára kell megszerveznünk. Tisztelttel kérem paptestvéreimet, lelkiismeretesen kezeljék a gyűjtés megszervezését és idejében tájékoztassák híveinket arról, hogy ezen adományokkal a szentföldi keresztényeket és keresztény intézményeket támogatjuk. A gyűjtött összegeket hiánytalanul a Húsvétot követő két hétben kérjük befizetni a Püspöki Hatóság pénztáránál. Köszönjük a támogatást!

Nr. 990/2017.

SZENT LÁSZLÓ ÉV – FONTOS TUDNIVALÓK AZ EGYHÁZMEGYEI ZARÁNDOKLATI NAPRÓL

Mint már az előző körlevelekben többször is kitértem a 2017-es Szent László Év fontosságára és annak rendezvényeire, külön kiemelve a május 14-én sorra kerülő Egyházmegyei Zarándoklati Napot, a továbbiakban a következőket szeretném közölni és a paptestvérek, szervezők és zarándokok figyelmébe ajánlani:

1. A Szent László Év kapcsán, idei zarándoklatunkhoz előreláthatólag sok határon túli, egyházmegyénken kívüli zarándok fog csatlakozni. Már ezért is, egyházmegyénk hívei és testületei még nagyobb buzgósággal és érdeklődéssel kapcsolódjanak be a zarándoklati programba. A zarándoklat sikerében döntő tényező a lelkipásztorok és szervezők hozzáállása! **Hirdessük meg a zarándoklatot**, szervezzük meg a csoportokat és bátorítsuk híveinket arra, hogy kapcsolódjanak be a rendkívüli eseménybe!
2. A nagyobb számú zarándokra való tekintettel, a zarándoklat szervezésekor számítsunk arra is, hogy **nem minden zarándok** vehet részt a szentmisén a templom belső terében, de a szentmise a székesegyház előtt felállított kivetítőn is követhető lesz!
3. Az esemény rendkívülisége megköveteli, hogy a protokoll szerinti eljárásoknak megfelelően járjunk el meghívott vendégeinkkel szemben. Csak számukra fogunk kijelölt helyeket biztosítani! Ezzel is **vendégszeretetünket fejezzük ki** azok iránt, akik csatlakoznak hozzánk ezen jeles nap megünneplésében.
4. Minden jel arra mutat, hogy az illetékesek hozzájárulásával és Excellenciás Dr. Veres András, győri megyés püspök úr támogatásának köszönhetően, zarándoklati napunkra ismét városunkban lesz a XVI. század második felében tőlünk elkerült **Szent László fejereklje**. Történelmi pillanatnak is mondhatjuk, amiért már most hálát adhatunk az Istennek!
5. A zarándoklathoz kapcsolódó hagyományos körmenet ezen jubileumi évben **hosszabb útvonalat fog követni**. Ezzel is történelmet írunk egyházmegyénkben. Terveink szerint a körmenet a székesegyházból indul és a nagyvárad herma, valamint a győri Szent László fejereklje kíséretében a Vártemplomhoz vezet, ahol egy hálaadással zárul ünneplésünk liturgikus része. A körmenet kb. 45-50 perces gyalogolást jelent! Erre is **készítsük fel híveinket!**
6. A liturgikus programot követően, a Várban **kulturális programokon** lehet majd részt venni (szabadtéri fúvós zene, a Várra vonatkozó legfontosabb információk ismertetése, a régi székesegyház maradványainak megtekintése).
7. A **zarándokcsoportok szállításával** kapcsolatosan, a székesegyház körüli utcákig lehet zarándokainkat hozni, ahonnan a buszokat tovább irányítják a Vár nyugati kapuja környékén lévő utcák felé, Nagyvárad-Velence irányába. A zarándokok majd onnan utazhatnak tovább hazafelé!

8. A zarándoklat idején ivóvizet biztosítunk a zarándokok számára, a Vár területén pedig lehetőség adódik majd uzsonna, ebéd megvásárlására.

9. Meghívott vendégeink és papjaink számára az ünnepség végén agapét biztosítunk, melynek helyszínéről tájékoztatni fogjuk Főtisztelendőségedet.

* * *

Nr. 991/2017.

IMÁDSÁG SZENT LÁSZLÓ KIRÁLYHOZ

A Papi Szenátus folyó év március 8-i ülésén előterjesztettem a margittai és székelyhídi esperesi kerület papságának javaslatát ill. kérelmét, miszerint minden hétfői napot nyilvánítsunk Szent László király tiszteletére szentelt nappá. A vélemények meghallgatása után közölhetem, hogy a Papi Szenátus tagjai felkarolták a kezdeményezést, amiért elrendelem, hogy hétfői napon, szentmisék előtt vagy után, betartva a liturgikus előírásokat, a Szent László tiszteletére jóváhagyott és közismert imákat végezzük: litániák, himnuszok a kiadott Szent László énekeskönyvből, énekek (Énekek Szent László tiszteletére), stb. Használjuk a következő imát is:

„Isteniünk, a te kedves szolgálódnak, Szent László királynak érdemei által kérünk, adj hazánknak csendes békességet, és terjeszd ránk népünk régi egységét, hogy egy szívvel-lélekkel szolgáljunk az istenhitben! A mi Urunk, Jézus Krisztus által. Ámen.

* * *

Nr. 992/2017.

ÚJ IGAZGATÓ A SZENT LÁSZLÓ ISKOLÁNKBAN

Folyó év február 23-i hatállyal a Szent László Római Katolikus Teológiai Líceum igazgatói tisztségét Konrád Katalin Erzsébet hitoktatóra, módszertani felelősre bízam. Őt, iskolánk tantestületét és diákjait továbbra is közös imádságunkba ajánlom!

Nagyvárad, 2017. március 31.

† László s.k.
megyés püspök